

Na ratunek zabytkowemu kościołowi w Zalesiu >

102. rocznica Odzyskania przez Polskę Niepodległości

Klimaty Jerzego Rajeckiego

Uroczyste przekazanie mundurów WP Sokólskiemu Pododdziałowi Kawalerii im. 10 Pułku Ułanów Litewskich

Uroczyste przekazanie mundurów sokólskim rekonstruktorom

Na okoliczność 102. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę w Starostwie Powiatowym miało miejsce uroczyste przekazanie mundurów i płaszczy Wojska Polskiego (wzór 36) Sokólskiemu Pododdziałowi Kawalerii im.10 Pułku Ułanów Litewskich. Dowódca Pododdziału Piotr Horsztyński dziękował Staroście Sokólskiemu Piotrowi Recko reprezentującemu Zarząd Powiatu za ufundowanie sortów mundurów.

Od kilkunastu lat jesteśmy w Sokółce, kultywujemy tradycję kawalerii polskiej, WP, w tym jednostki 10 Pułku Ułanów Litewskich, który w Białymstoku stacjonował w okresie międzywojennym. Myślę, że te kilkanaście lat naszej działalności na ziemi sokólskiej i nasze wyjazdy w Polskę pokazały, że jesteśmy godni noszenia tych mundurów. (...) Chcę jeszcze raz podziękować. Liczymy na współpracę z Po-

wiatem Sokólskim, pan Starosta może zawsze na nas liczyć. Dziękujemy również pani Marszałek Wiesławie Burnos i Senatorowi Mariuszowi Gromko za udział w uroczystości i wręczenie nam mundurów. Będziemy je godnie nosić.

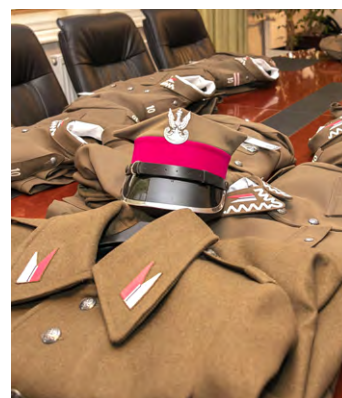
0

Starosta Sokólski: Bardzo serdecznie wam dziękujemy za to, że reprezentujecie Sokólszczyznę i Powiat Sokólski, to jest dla nas bardzo ważne. Zaszczepianie patriotyzmu i pamięci historycznej szczególnie w młodych pokoleniach to jest nasze zadanie.

Marszałek Wiesława Burnos: Trzeba się cieszyć, że w takich czasach te mundury nosicie. W czasach, kiedy pomniki odnawiamy, a nie stawiamy nowe.

Senator Mariusz Gromko: Wszyscy sobie życzymy, żeby ta pasja została zaszczepiona młodszemu pokoleniom. Być może z każdym rokiem będzie was więcej z pomocą Starosty. Z pomocą władz samorządowych będą warunki ku temu, żeby jeszcze więcej osób było tak dobrze ubranych i tak dobrze przypominało bohaterskie dzieje polskiego oręża. Dziękuję wam za to, że poświęćcie swój czas na to, żeby przypominać jak polscy bohaterowie oddawali życie, krew zdrowie żebyśmy byli wolnym państwem.

opr. PAZA, fot. JS

Pięćset tys. z PFRON-u na nowe miejsca pracy

Państwowy Fundusz Rehabilitacyjny Osób Niepełnosprawnych, reprezentowany przez Prezesa Zarządu Grażynę Bogdańską zawarł umowę z Powiatem Sokólskim reprezentowanym przez Starostę Sokólskiego Piotra Recko i Wicestarostę Jerzego Białomyzgo. Jej przedmiotem była refundacja wyposażenia 2 stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych.

Pierwsze stanowisko - kierowca (pełen etat) będzie obejmował zakup samochodu osobowego, drugie - sprzątaczkę (pełen etat) - obejmuje wyposażenie w profesjonalny sprzęt do sprzątania.

Głównym celem przy pozyskiwaniu pieniędzy z PFRON-u

jest tworzenie miejsc pracy i pomoc niepełnosprawnym. Osoby na wózkach, osoby niejednokrotnie wykluczone, ciężko chore, musiałyby przebywać w domach korzystając z systemu socjalnego państwa. Natomiast poprzez to, że tworzymy dla nich miejsca pracy, dajemy im szansę na nowe życie, wyjście do społeczeństwa, przywracamy im nadzieję nie tylko na rozwój zawodowy - przywracamy ich dla społeczeństwa. - mówił Starosta.

Na wszystkie działania udało się pozyskać 500 tys. zł z PFRON-u.

Starosta wspominał, że zostaną utworzone stanowiska 2 kierowców (w Referacie Leśnictwa i w PUP).

PB

Z kolei o Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Dąbrowie Białostockiej wypowiedział się Wicestarosta Jerzy Białomyzy.

Chcemy, żeby osoby wykluczone z racji swego niedomagania włączyć w życie społeczne. Najprostszym sposobem na to jest zapewnienie im pracy. Pozyskujemy na to pieniądze. Na przykład w przypadku zakupionych samochodów - dzięki nim ludzie będą mieli pracę, a Powiat Sokólski zyska mienie trwałe. Na szczególną uwagę zasługuje osoba pracująca w Poradni w Dąbrowie Białostockiej, która przez bardzo długi czas przebywała w domu, dopiero my ją aktywizowaliśmy. Niedawno z nią rozmawiałem, jest szczęśliwa z tego powodu, że mogła wyjść do ludzi i że może normalnie funkcjonować.

Z pewnością nowe narzędzia pomogą wielu osobom w ich codziennym funkcjonowaniu. Dyrektor Poradni Iwona Iwańczuk dziękowała za inicjatywę Staroście oraz Wicestaroście, dzięki którym osoba niepełnosprawna ma możliwość pracy na specjalnie przygotowanym dla niej stanowisku.

Sokół vs Dąb 3:5

Na stadionie miejskim KS „Sokół” Sokółka 1946 podjął KS „Dąb” Dąbrowa Białostocka. Pierwsza połowa była bardzo wyrównana, każda drużyna próbowała zaskoczyć czymś rywala i zakończyła się remisem 1-1. Druga połowa meczu była bardzo zacięta i obfitująca w bramki. „Dąb” wykorzystał kilka błędów gospodarzy i aż cztery razy piłka gości lądowała w bramce „Sokoła”. Mecz zakończył się wynikiem 5-3 dla „Dębu” Dąbrowa Białostocka. MB

Ze względu na ograniczenia spowodowane pandemią, tegoroczną rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę, obchodziliśmy w nieco innej formie niż dotąd.

Choć uroczystości rozpoczęły się tradycyjnie - od mszy św. w intencji Ojczyzny celebrowanej w Kościele Kolegiackim pw. św. Antoniego Padewskiego w Sokółce, to wzięło w niej udział zdecydowanie mniej wiernych niż w poprzednich latach. Po nabożeństwie grono uczestników obchodów Święta Niepodległości złożyło kwiaty i zapaliło znicze w hołdzie żołnierzom z 1920 roku, których groby znajdują się na cmentarzu parafialnym w Sokółce.

Kilka słów okolicznościowych do zebranych wystosował

Krzysztof Promiński. Dalszy ciąg uroczystości obchodzono pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego. Starosta Sokólski Piotr Recko uczestniczący w obchodach z całą rodziną życzył Sokółczanom: *żeby nasza Ojczyzna była zawsze niepodległa, żeby królowała w niej wolność, żebyśmy się wzajemnie szanowali i wspólnie ją rozwijali.* (...) Dziękuję za obecność pani Marszałek Wiesławie Burnos, panu Senatorowi Mariuszowi Gromko, panu Posłowi Mięczyśławowi Baszko, wszystkim grupom rekonstrukcyjnym, młodzieży, która wspaniale zaprezentowała się po raz pierwszy w strojach Piłsudczyków - dziękuję za tę żywą lekcję patriotyzmu.

Oprac. PAZA, fot. JS

Dawna Sokólszczyzna

Kościół w Sokolanach

Poniżej prezentuję inwentarz kościoła w Sokolanach między jednym, a drugim już całkowitym zburzeniem. Pierwsze zniszczenie nastąpiło w 1941 roku, a drugie już dokumentne w 1944 roku.

Inwentarz kościoła sokolańskiego dekanatu sokólskiego, archidiecezji wileńskiej, sporządzony dnia 21 września 1941 roku na podstawie inwentarza z 1927 roku gdyż dwa ostatnie inwentarze z 1934 i 1935 roku z powodu wojny przechowują się w Kurii Metropolitalnej.

Kościół sokolański pod wezwaniem Przemienienia Pańskiego został wybudowany we wsi Sokolany z drzewa w 1618 roku przez króla polskiego Zygmunta III. W 1833 roku zaś w miejsce drewnianego kościoła przez ówczesnego proboszcza ks. Jakuba Wysockiego

został wybudowany nowy z kamienia, który (kościół) został poświęcony przez archidiakona białostockiego ks. Piotrowskiego. W 1893 roku kościół został przebudowany, długość którego wynosiła 45 arszyn (32 m) szerokość 21 arszyn (15 m) i wysokość 18 arszyn (12 m). Wewnątrz i zewnątrz kościół jest otynkowany. W 1900 roku do kościoła została przybudowana wieża i dwie zakrystie. W 1908 roku wymurowano sklepienie i przybudowane zostały dwie kaplice i prezbiterium. W 1924 roku został pokryty blachą ocynkowaną.

Kościół posiada 4 ołtarze: 1. Wielki ołtarz murowany w 1908 roku z obrazami: w górze obraz Matki Bożej Ostrobramskiej w posrebrzanej szacie, niżej obraz Przemienienia Pańskiego (1908); Drugi ołtarz w kaplicy a cornu epistolae drewniany w kaplicy z cornu ewangelii z obrazem Matki Bożej Różańcowej w posrebrzanej szacie (1905); Czwarty ołtarz drewniany św. Franciszka a cornu ewangelii.

Ambona drewniana, pomalowana. Okien w kościele 8 i w kaplicach po dwa okna. Posadzka w kościele z cementu. Organ o 12 - tu głosach zbudowany został w 1921 roku. Konfesyjonałów 3.

Kościół ogrodzony jest murem z kamienia; w rogach 4 kapliczki oraz brama i dwie furtki z żelaza przed frontem kościoła. W 1941 roku 26 czerwca z powodu działań wojennych (wojna niemiecko-

-bolszewicka) pocisk armatni artylerii niemieckiej uszkodził kościół: dach i sklepienie nad prezbiterium runęły, ściany i malowidła na ścianach uszkodzone; ołtarz zaś wielki w którym przechowywał się Przenajświętszy Sakrament został nietknięty. W tymże roku 1941 zwalone sklepienie zostało odbudowane i dach pokryto blachą, którą pomalowano na kolor blachy cynkowej, oraz oszklono cały kościół.

Była tu też plebania murowana w 1912 roku, szpital-dom dla służby drewniany, stajnia drewniana, spichlerz drewniany, obora drewniana, dwie stodoły drewniane.

Z inwentarza tego wynika fakt jak bardzo został przebudowany kościół, którego wizerunek z 1897 roku jest często publikowany. Między 1897 a 1941 rokiem nastąpiły rzeczywiście znaczne przebudowy.

OGŁOSZENIE PŁATNE

PCPR
SOKÓŁKA

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce realizuje projekt pt. „Wspieramy Rodziny Zastępcze i Osoby Usamodzielniające się z terenu Powiatu Sokólskiego”

Projekt „Wspieramy rodziny zastępcze i osoby usamodzielniające się z terenu Powiatu Sokólskiego” realizowany jest w ramach OSI priorytetowej VII Prowa spójności społecznej, Działania 7.2 Rozwój usług społecznych Poddziałania 7.2.1 Rozwój usług społecznych i zdrowotnych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.”

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce realizuje projekt pt. ”Wspieramy Rodziny Zastępcze i Osoby Usamodzielniające się z terenu Powiatu Sokólskiego.”

Specjalistyczny Punkt Wsparcia Rodziny jest miejscem opieki i świad-

czonych usług dla rodzin zastępczych biorących udział w projekcie.

W ramach zadania świadczonych są indywidualne spotkania rodzin /osób/ dostosowane do indywidualnych potrzeb mające na celu pomoc uczestnikom w zrozumieniu własnych niepowodzeń i wypracowaniu ścieżki zmiany.

źródło fot.: Mabel Amber / Pixabay

Obecnie rodziny zastępcze korzystają z poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, prawnego oraz terapeutycznego.

W dalszym etapie realizowane będą następujące formy wsparcia: trening dorosłości, trening zastępowania agresji, trening intelektualny, trening kompetencji rodzicielskich, trening kompetencji emocjonalnych.

PCPR w Sokółce

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt pn. „Wspieramy rodziny zastępcze i osoby usamodzielniające się z terenu Powiatu Sokólskiego” jest realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 i współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

38/38

INFO Sokółka nr 227

2 27 listopada 2020 r.

INFO Sokółka nr 227

27 listopada 2020 r.

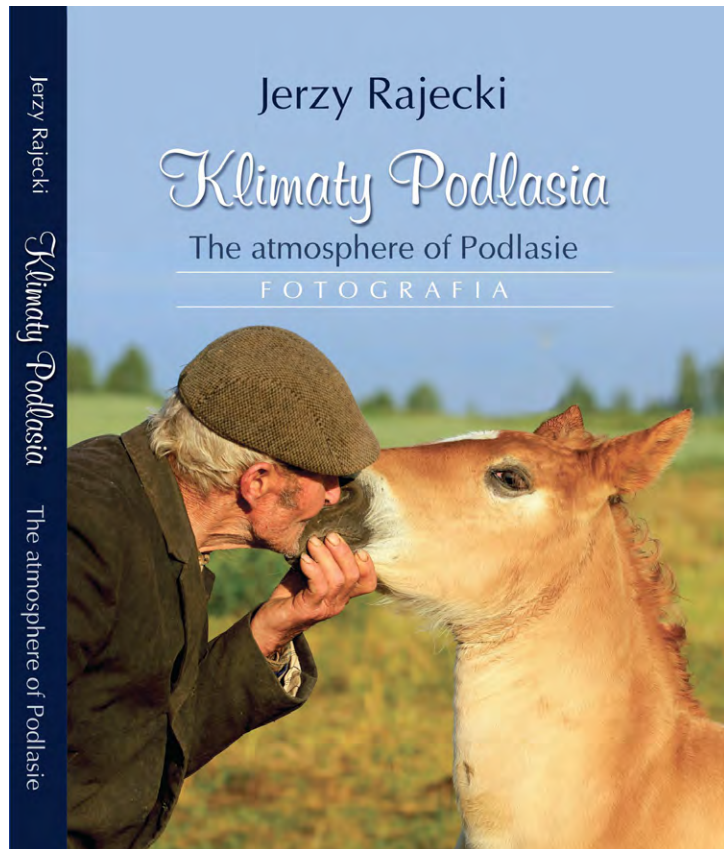
3

Klimaty Jerzego Rajeckiego

JERZY RAJECKI rocznik '66, urodził się w Hajnówce, zawodowo i życiowo związany jest z Białymstokiem, a całym sercem - z Podlasiem. Przez lata inspiracji i kadrów szukał na Białorusi i Litwie, żeby z dystansem spojrzeć na piękno rodzinnych stron, które od niespełna 10 lat z entuzjazmem utrwała. Niedawno ukazał się album pt. „Klimaty Podlasia”, zawierający prace fotograficzne z ostatnich lat. Ten zbiór fotografii to także fotoreportaż o znikającym świecie. Autor zatrzymuje w nim COŚ, co na naszych oczach odchodzi: drewniana architektura, krzywe płoty, babacie w chustkach, ławeczki sąsiedzkie, czy pelargonie w dubeltowych oknach...

Panie Jerzy, ponad 111 350 użytkowników portalu społecznościowego zachwycą się pana zdjęciami na stronie „Klimaty Podlasia”, wśród nich i ja... ale obraz Podlasia w pana ujęciu – niczym stare zdjęcie błędnie, jest go coraz mniej, a niedługo może go nie będzie...

Tak, to prawda, ten świat odchodzi, ginie, ale na szczęście jest tu też trochę optymizmu: ludzie jednak coraz częściej doceniają te nasze wsie, stare domostwa i podnoszą je z zapaści, w jakiej się znalazły. Obserwuję to i mam też nadzieję, że będzie coraz lepiej. Rozmawiam z wieloma ludźmi, którzy chcą kupić domostwa, którzy szanują tradycję drewnianej zabudowy. W pewnym momencie wyglądało na to, że nastąpi upadek tego drewnianego budownictwa, ale, na szczęście, nastąpił zwrot i ludzie zaczęli jednak bardziej doceniać to, co swoje, tradycyjne: te piece, domostwa, zagrody... Wierzę, że to będzie szło w dobrym kierunku, że trend

się utrzyma, może nie w takim kształcie jak kiedyś - z gospodarszeniem, ale jako formy letniego wypoczynku i rekreacji.

Teraz prosba o „wypełnienie” krótkiego kwestionariusza: fotografia to...

Odpowiedni moment, światło, ale i pomijanie czegoś na rzecz uwypuklenia czegoś innego, no i pomysł.

Najważniejszy fotograf...

Wółkow, on też ten region ukochał. On fotografował tylko i wyłącznie Podlasie, ale robił to całkiem inaczej ode mnie, ale tak jak ja - dostrzegał piękno otoczenia. Kiedyś będąc w terenie, usłyszałem o sobie: „o pan, chyba kontynuuje misję Wołkowa”. Jeżdżę w teren jak on, z ludźmi się zaznajamiam. On fotografował, jak to się mówi: powietrze i więcej fauny – ja jestem bliżej ludzi.

Gdzie pan się uczył sztuki fotografii?

Nigdzie, samo wyszło – najpierw uczyłem się wyjeżdżając za wschodnią granicę – na Litwę, Białoruś. Tam uczyłem się w praktyce podstaw fotografując zabytki – cerkwie, kościoły i tam wszystko się zaczęło. Później już, z lepszym sprzętem, mogłem się skupić wyłącznie na otoczeniu. Jestem samoukiem, nawet za bardzo nikogo nie pytałem – sam doczytywałem i sam dochodziłem do rozwiązań w praktyce. Zresztą, czasem pewnie wychodzą na zdjęciach jakieś niedobory w warsztacie, ale ze zdjęciem jest czasem tak,

że jak człowiek jest w konkretnej sytuacji to ustawienia aparatu przestają być ważne, czyli poruszenia itp. schodzą na drugi plan: ważny jest człowiek, albo krajobraz, jakiś pomysł, albo moment...

Powiedział pan, że kocha tę ziemię... ale do której wsi, okolicy wraca pan z aparatem najchętniej?

Jest taki obszar naszego województwa, do którego często wracam, od Bugu: Siemiatycze, Hajnówka, Bielsk i Sokółszczyzna. Ten obszar od Bugu po Biebrzę cały czas odwiedzam i on wydaje mi się dosyć jednolity,

zaprzyjaźnić - to musisz być otwarty, bo on od razu ten fałsz wyczuje. Jeśli ktoś przyjedzie z innej części kraju, wiadomo, że będzie rozmawiał na inne tematy, u nas każdego przyjmuje się jak gościa, ale będzie to zawsze przyjezdny. Jeśli jestem w terenie, to automatycznie się utożsamiam z tym ludźmi, a oni ze mną. Ja znam ich mentalność – oni znają mnie, wiem od czego zaczynać rozmowę, czym kończyć, czego unikać. Zresztą to też kwestia doświadczenia, w końcu mam już 54 lata i poznałem ludzi, otoczenie, ale przede wszystkim tu się wychowałem i wiem, że ludzie stąd są gościnni i otwarci, a szczególnie kiedy wobec nich jest się także otwartym.

Czyli mamy już odpowiedź na pytanie, o pańskich portretowanych - najczęściej osoby starsze, które z sympatią i naturalnością spoglądają w obiektyw, one po prostu rozmawiają ze swoim...

Zgoda, ale trzeba w odpowiednim momencie wyjąć aparat i tak jak w krajobrazie – np. wychodzi – tęcza po deszczu i są piękne kolory. Trzeba w TEJ sekundzie ustawić parametry i trach – zdjęcie! Niby łatwe, ale niełatwe – bo trzeba trafić na ten odpowiedni moment.

Jest pan chyba dzięki fotografowaniu, trochę etnografem, trochę socjologiem, a czasem psychologiem – pewnie pan wysłuchuje też masę opowieści?

Tak, to prawda, wysłuchałem ogromną ilość opowieści, historii, legend. Żałuję że niektórych nie nagrałem, bo fotografować i nagrywać jednocześnie byłoby niemożliwością. Chociaż część, na szczęście, zarejestrowali ludzie, którzy ze mną jeździli, coś może zosta-

nie po tych spotkaniach oprócz obrazu. Mam nadzieję, że część tych historii zostanie wykorzystana w publikacji, nad którą teraz pracuję.

Kilka razy padło już tu hasło: Sokółszczyzna – jak się ona panu jawi?

Sokółszczyzna jest ogromna: od Biebrzy po rejony Dąbrowy Białostockiej, aż po granice państwa. To bardzo piękny i malowniczy subregion. Kiedyś mój kolega, który ze mną często po niej jeździł nazwał Sokółszczyznę – małą Litwą. To takie kresy w pigułce. Pagórkowatość jak na Nowogródczyźnie i ludzie tacy kresowi – może ciut inni niż na Biełszczyźnie i Hajnowszczyźnie, ale fajni, otwarci. Najbardziej lubię jeździć, i tam mam najwięcej znajomych, w okolicy Zwierżan, Cimaniów - z jarem jak Bieszczadach, w okolicy Dąbrowy i Lipska. Bardzo interesujące są także Poniatowice, Kli-

synonimu postępu. Wiadomo, że fotograf traktuje wybiórczo obraz, nie interesują mnie „bogatę” podwórka obsadzone tujami, które też spotykam. Ja lubię prostych, spokojnych ludzi w ich naturalnej scenerii. Tak jak było kiedyś w latach 70. Pamiętam to – ludzie byli bliżej siebie, nie śpieszyli się tak jak teraz, po pracach polowych spotykali się na ławeczkach, gawędzili, śpiewali. A teraz bardzo się oddalają. Jechałem ostatnio autobusem miejskim – w nim 7 ludzi i każdy wpatrzony w swoją komórkę, kiedyś w takim „empeku” to wrzało od rozmów. Zły kierunek obrała ludzkość - ja na swoich zdjęciach przedstawiam, moim zdaniem, ten właściwy. (śmiech)

Album otwiera, przepiękne zdjęcie, właśnie związane z okolicami Sokółki, proszę o nim powiedzieć...

mówka – gdzie nie spojrzysz... mnóstwo ciekawych wsi i tematów do fotografowania. Jest tu jeszcze mnóstwo miejsc, do których chciałbym dotrzeć.

Podlasie w pana ujęciu: to sielska wieś, w pięknym, ciepłym, złocistym świetle... gdzie do Boga i natury wydaje się bliżej, gdzie czas przystaje... idylla?

Idylla, choć niektórzy twierdzą, że w moich zdjęciach jest za dużo prząsności, że to obraz ubogiej, zacofanej podlaskiej wsi. Za mało asfaltu, betonu, autostrad itp. jako

Panie Jerzy, jest pan niczym jednoosobowa ambasada Podlasia, nie dość, że pan sam ukochał to miejsce, to dzięki pana zdjęciom setki, tysiące osób, także uległy jego urokom...

Coś w tym jest, od wielu lat ludzie zewsząd pytają mnie o trasy, agroturystykę, ciekawe miejsca na wypoczynek, ale i zamieszkanie. Myślę, trochę będę teraz nieskromny, że przez tyle lat za pośrednictwem zdjęć przyciągnąłem mnóstwo ludzi na Podlasie, ale i wielu z nich na powrót doceniło tę tradycję, którą przestali zauważać. Pamiętam taką historię, w miejscowości Kobyła, fotografowałem drewniany ganek, wyszedł właściciel posesji i mówi - Pan Rajeccki? - Tak! - A wie pan skąd ten ganek i jak tu trafiłem? Dzięki pana zdjęciom. Mieszkalem w Szwajcarii, tak się zakochałem w pana zdjęciach, że kupiłem dom i tu się sprowadziłem.

Jeśli ktoś byłby zainteresowany posiadaniem pana albumu, co powinien zrobić?

Powinien zrobić bardzo pośpieszyć, albumów zostało już bardzo mało, a nie będzie do druku, bo zajmują się już czymś innym, czymś co ukaże się wiosną. Telefon kontaktowy jest na stronie „Klimaty Podlasia”, zapraszam.

Dziękuję serdecznie za przemiłą rozmowę a także za utrwalanie piękna Podlasia i Sokółszczyzny.

Ja również dziękuję.
Aneta Tumiel

fot. archiwum J. Rajeccki

Chryzantemy pojechały w powiat...

Chryzantemy poja-
wiły się w miejscach pamięci,
przy przydrożnych krzyżach i
kapliczkach na terenie całego
Powiatu. Z inicjatywy Starosty
Sokólskiego Piotra Rečko, Po-
wiat Sokólski reprezentowany
przez Zarząd Powiatu w poro-
zumieniu z ARiMR, włączył
się w akcję rządowej pomocy
dla sprzedawców chryzantem,
którzy w tym roku nie sprzedali
kwiatów w związku z ograni-
czeniami spowodowanymi epi-
demią Covid-19.

Kwiaty trafiły m.in.
do Zaścicz i Nomik. Kolejny
kurs trzech busów wypełnio-
nych chryzantemami pojechał
w stronę gminy Kuźnica. Tam,
z pomocą radnego Powiatu
Krzysztofa Pawłowskiego trafi-
liśmy w wiele miejsc upamięt-
niających ważne wydarzenia w

lokalnej historii oraz miejsc,
w których zginęli bohaterowie
naszej ziemi. Przy okazji wi-
zyty w Kuźnicy, Saczkowcach,
Wołyńcach, Zajźdrze, Nowo-
dzieli, Mieleśzkowcach, Kli-
mówce, Czuprynowie, Kowa-
lach, Cimaniach, Czepielach...
Krzysztof Pawłowski również
wieloletni Dyrektor Szko-
ły Podstawowej w Kuźnicy, z
wielkim entuzjazmem opowia-
dał nam szczegółową historię
kolejnych miejsc pamięci.

Finalnie nasz powiat
ozdobiło aż 4 tysiące chryzan-
tem doniczkowych, przekaz-
anych przez Gospodarstwo
Ogrodnicze Bartosz Nowik
z Nowej Moczalni, Centrum
Ogrodnicze „Ogrodnik” Ro-
muald Minczewski oraz „Bri-
comarche” w Sokółce.

Patrycja A. Zalewska

Na ratunek zabytkowemu kościołowi

Powiat Sokólski re-
prezentowany przez Starostę
Sokólskiego Piotra Rečko i
Wicestarostę Jerzego Białomy-

zego podpisał umowę z Parafią
Rzymskokatolicką pw. NMP
Pocieszenia w Zalesiu repre-
zentowaną przez ks. Jakuba

Budkiewicza. Przedmiotem
umowy jest udzielenie dotacji
na prace konserwatorskie, re-
stauratorskie i budowlane za-
bytkowej świątyni.

Wartość historyczna
i artystyczna zabytku wymaga
niezwłocznego podjęcia prac
konserwatorskich, które mają
zabezpieczyć wyjątkowo cenny
budynek przed postępującym
niszczeniem. Prace remonto-
we zabytku polegać będą na
instalacji wentylatorów higr-
sterowalnych wraz z kanałem
wentylacyjnym, mające na celu
likwidację zawilgocenia we-
wnątrz kościoła, które powo-
duje destrukcję murów zabyt-
ku. PB

Posiedzenie Zarządu Powiatu

Podczas ostatniego
posiedzenia Zarządu Powia-
tu (20 XI) wydano pozytywną
opinię w sprawie „Przebudowy
i rozbudowy drogi powiatowej
nr 1327B od drogi powiato-
wej nr 1321B - Cieśnik Wlk.
- Budno - do drogi powiat-
owej nr 1323B oraz w sprawie
zaliczenia do kategorii drogi
gminnej, drogi położonej na
działce nr 34, (obręb 0039 Po-
lanki).

Zarząd podjął uchwa-
ły w sprawie: powołania ko-
misji konkursowej do opi-
niowania ofert w otwartym
konkursie na powierzenie
organizacji pozarządowej pro-
wadzącej działalność poży-
tku publicznego prowadzenia
punktu nieodpłatnej pomocy
prawnej lub poradnictwa oby-
watelskiego w Powiecie Sokół-
skim w 2021 roku, udzielenia
pełnomocnictwa dyrektorom
ZS w Sokółce, ZS w Dąbrowie
Biał., ZSR w Sokółce, ZS w Su-
chowoli i SOSW w Sokółce do
złożenia wniosku o realizację
projektu pn. „Kształcenie za-
wodowe za granicą - ścieżka
edukacyjną uczniów” w ra-
mach Programu Operacyjne-
go - Wiedza Edukacja Rozwój
(PO WER); w sprawie zmiany
budżetu Powiatu na rok 2020,
w sprawie wyrażenia zgody na
nabycie przez Powiat w drodze
darowizny nieruchomości na
cel publiczny.

Zarząd pozytywnie
rozpatrzył wnioski: dyrektora
SP ZOZ w Sokółce o zabez-
pieczenie wkładu własnego w
przedsięwzięciu polegającym
na przeprowadzeniu robót bu-
dowlanych oraz wyposażenia
w sprzęt i aparaturę medycz-
ną oddziałów udzielających
świadczeń zdrowotnych stacjo-
narnych, całodobowo oraz jed-
nostek diagnostycznych współ-
pracujących z oddziałami oraz
zakup aparatury medycznej
stosowanej do zabezpieczenia
szpitala i dezynfekcji w czasie
pandemii koronawirusa; SP
ZOZ WSP w Białymstoku, ZPD
w Sokółce dofinansowanie za-
kupu zakupu pakietów odzieży
ochronnej osobistej jednoraz-
owego użytku; wniosek UKS
„Start” w Malawiczach i UKS
„Orliki” w Kamionce St. o prze-
sunięcie środków z organizacji
obozów letnich na poczet za-
kupu nowego sprzętu narciar-
skiego, „CSA” i UKS „Mikolo” o
przeznaczenie niewykorzysta-
nych środków na zakup sprzętu
sportowego.

Zarząd omówił spr-
awy zabezpieczenia środków
finansowych na zakup sprzętu
elektronicznego i komputerów

niezbędnych do prowadzenia
zdalnego nauczania przez szko-
ły. Zatwierdził również wyniki
zapytania ofertowego na dosta-
wę 2 nowych samochodów oso-
bowych w ramach wyposażenia
stanowiska pracy dla osób nie-
pełnosprawnych w Starostwie
Powiatowym w Sokółce i PUP
w Sokółce.

Zarząd zatwierdził
wyniki negocjacji na dosta-
wę sprzętu komputerowego z
oprogramowaniem i urządzeń
biurowych na potrzeby Staro-
stwa Powiatowego w Sokółce
w ramach RPO WP na lata
2014-2020, Oś Priorytetowa
III Kompetencje i Kwalifikacje,
Działanie 3.2 Kształtowanie i
rozwój kompetencji kadr regio-
nu Poddziałanie 3.2.1 Rozwój
kompetencji językowych i TIK
oraz wsparcia wybranych form
kształcenia ustawicznego zgo-
dnie z potrzebami regionalnej
gospodarki oraz Poddziałanie
3.2.2 Pozaszkolne formy kształ-
cenia dorosłych - projekt pn.
„Zintegrowany program roz-
woju kształcenia ustawicznego
zorientowanego na jakość i po-
trzeby regionalnej gospodarki”.

KGA

Dni Honorowego Krwiodawstwa PCK

Dni Honorowego Krwiodawstwa Polskiego Czerwonego Krzyża
obchodzone są w dniach 22–26 listopada od 1972 roku. Jest to święto
wszystkich Honorowych Dawców Krwi i czas okazania wdzięczności
za przekazanie krwi „cząstki siebie” na rzecz osób chorych, często z
zagrożeniem życia.

*Z tej okazji Zarząd Oddziału Rejonowego Polskiego Czer-
wonego Krzyża w Sokółce wszystkim Honorowym Krwiodawcom
składa serdeczne podziękowania za bezinteresowne oddawanie
krwi oraz życzenia zdrowia i pomyślności w życiu osobistym i za-
wodowym.*

*Podziękowania i życzenia kierujemy również do pracowników
służby zdrowia zaangażowanych w systemie krwiodawstwa oraz
instytucji, zakładów pracy, szkół oraz wolontariuszy wspierających
honorowe oddawanie krwi.*

*Szczególne wyrazy uznania i wdzięczności należą się osobom,
które po przebyciu zakażenia wirusem SARS-COV-2 oddały osocze
swojej krwi niezbędne do ratowania życia osób zakażonych, u któ-
rych przebieg choroby jest wyjątkowo ciężki.*

Punkt Pobrań w Sokółce będący w strukturach organizacyjnych
Regionalnego Centrum Krwiodawstwa w Białymstoku jest czynny w
poniedziałki, czwartki i piątki w godzinach 7.00- 11.00.

**Telefon do kontaktu w sprawie oddania krwi i osocza po
przebyciu zakażenia wirusem SARS-COV-2: 85 711 20 34.**

Lila Micun

Prezes Zarządu Oddziału Rejonowego PCK w Sokółce

XXX Sesja Rady Powiatu

Podczas sesji w trybie
zdalnym radni zapoznali się z
„Informacją o stanie realizacji
zadań oświatowych Powiatu
za rok szkolny 2019/20”, którą
przedstawiła Dyrektor Wydziału
Spraw Społecznych w Starostwie
Powiatowym Anna M. Aniś-
kiewicz. Przedstawione zostały
m.in. największe sukcesy ucz-
niów w konkursach, pomoc ma-
terialna dla szkół o charakterze
społecznym i motywacyjnym, wy-
datki ponoszone na szkoły i pla-
cówki prowadzone przez Powiat,
pozyskanie środków zewnętrz-
nych, egzaminy maturalne w
r. 2020, zdawalność egzaminu
potwierdzającego kwalifikacje w
zawodzie, kontrole przeprowa-
dzone w szkołach, dla których
organem prowadzącym jest Po-
wiat, główne formy wspierania
uczniów ze specjalnymi potrze-
bami edukacyjnymi. Dyrektor
Spraw Społecznych przedstawiła
również punkt „Rozpatrzenie
projektu uchwały w sprawie
udzielenia dotacji na prace kon-
serwatorskie, restauratorskie lub
roboty budowlane przy zabytku
wpisanym do rejestru zabytków
znajdujących się na terenie Po-
wiatu” oraz punkt „Rozpatrzenie
projektu uchwały w sprawie za-
twierdzenia programu napraw-
czego SP ZOZ w Sokółce” – oba
projekty uchwały zostały pozy-
tywnie zaopiniowane.

Dyrektor PCPR w Sokół-
ce Alicja Rysiejko zreferowała
punkt „Rozpatrzenie projektu
uchwały zmieniającej uchwałę
w sprawie określenia zadań do
realizacji przez Powiat, na które
przeznacza się środki PFRON w
roku 2020. Projekt pozytywnie
zaopiniowano.

Punkt „Rozpatrzenie pro-
jektu uchwały w sprawie zmiany
Wieloletniej Prognozy Finanso-
wej Powiatu na lata 2020-2033”
zreferowała Skarbnik Anna Jo-
lanta Piszczatowska: W Progno-
zie wprowadzono nowe zadanie
wieloletnie pn. „Europejskie staże
szansą na zdobycie doświadcze-
nia”. Zadanie na łączną kwotę w
449 531,33zł realizowane będzie
przez ZSZ w Sokółce. W ramach
projektu uczniowie odbędą prak-
tyki zawodowe we Włoszech. Po
stronie dochodów wprowadzono
wpływy ze sprzedaży majątku w
kwocie 202 730,90 zł związane
z uzyskaniem odszkodowania za
grunty przejęte pod budowę dro-
gi.

KGA

W wykazie przedsięwzięć
zmianie uległy nakłady finan-
sowe na: „Przebudowę drogi
powiatowej nr 1262B na odcin-
ku od granicy administracyjnej
Gminy Sidra do skrzyżowania w
m. Gliniszcz Wielkie”- wartość
zadania zwiększono do kwoty 2
497 000,00 zł; „Przebudowę dro-
gi powiat. nr 1266B Czupryno-
wo - Klimówka”- wartość zada-
nia zmniejszono do kwoty 4 509
732,33 zł w wyniku rozstrzygni-
ęcia procedury przetargowej;
„Przebudowę drogi powiatowej
nr 1266B Klimówka - Nomiki
na terenie Gminy Sokółka w
Powiecie Sokólskim”- wartość
zadania zmniejszono do kwoty
637 377,95 zł. W związku z
podpisaniem aneksem z MEN
zwiększono wartość realizowa-
nego zadania wieloletniego „Za-
życiem” do kwoty 224 560 zł. W
zadaniu wieloletnim pn. „Scale-
nie gruntów obiekt Ostrówek”
zmniejszono wydatki roku 2020
o kwotę 275 870,31 zł, zgodnie
z Decyzją Wojewody przeno-
sząc niewykorzystaną kwotę
na rok następny. W zadaniach
wieloletnich pn. „Zintegrowa-
ny program rozwoju systemu
kształcenia ustawicznego zo-
rientowanego na jakość i po-
trzeby regionalnej gospodarki
w ramach poddziałania 3.2.1
oraz 3.2.2. zwiększono wydatki
niekwalifikowane projektów.
Zmianie uległy również plano-
wane kwoty dochodów i wy-
datków na rok 2020, które ujęte
zostaną w zmienionej uchwałie
budżetowej powiatu. Projekt
uchwały został przyjęty.

Nagrania w Galerii „Arsenal”

Z sokólskiego i suchowl-
skiego Zespołu Szkół rekrutują
się zwycięzcy „Debaty o Eko-
nomii Społecznej”. Dzięki wy-
granej uczniowie wraz z opie-
kunami p. Agnieszką Bielec (ZS
w Suchowoli) i Barbarą Koło-
sowską (LO w Sokółce) uczest-
niczyli w nagraniach do filmu
promującego Mistrzostwa De-
bat o Ekonomii Społecznej „Bi-
znes ludzi dla ludzi” w Galerii
„Arsenal” w Białymstoku.

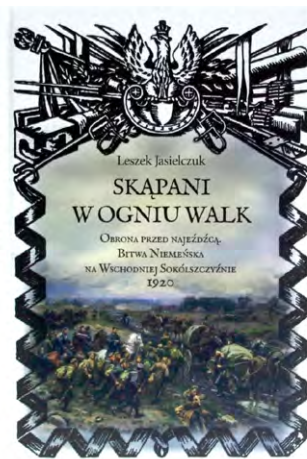
Film będzie propagował
debatowanie wśród młodzieży
szkół ponadpodstawowych na
terenie całego kraju.

„Młodzież świetnie pora-
dziła sobie przed obiektywem
kamery.” Czytamy na profilu
(fb) szkoły w Suchowoli.

„W nagraniach uczestni-
czyli nasi uczniowie Konrad
Piotr Rečko (kl. IIIa), Zuzan-
na Rečko (kl. IIa) i Jakub Fi-
łonowicz (kl. IIa).” Informuje
Barbara Kołosowska z LO w
Sokółce.

„Skapani w ogniu walk” wydawnictwo rocznicowe

We wrześniu Staro-
sta Sokólski Piotr Rečko oraz
Wicestarosta Jerzy Białomyzy
w imieniu Zarządu Powiatu
podpisali umowę z autorem dr.
Leszkiem Jasielczukiem doty-
czącą przygotowania meryto-
rycznego publikacji historycz-
nej pt. „Skapani w ogniu walk”,
którą Powiat Sokólski wydał
na okoliczność 100. roczni-
cy Bitwy Niemeńskiej 1920 r.
Owocem wrześniowego spot-
kania, ale przede wszystkim
wytężonej pracy autora jest
książka, która obrazuje przeło-
mowy etap kończącej się wojny
polsko-rosyjskiej 1919-1920,
a której lektura niewątpliwie
ucieszy osoby interesujące się
historią. Jak pisze sam autor,
książka stanowi opis historycz-
ny działań wojennych na So-
kólszczyźnie w okresie od lipca
do września 1920 r. Albowiem
szczegółowe dzieje owych walk
wojsk polskich z sowietami na
terenie między Grodnem a So-
kółką i dalej po rzekę Sokółkę,
tj. na obszarze dawnej Zachod-
niej Grodzieńszczyzny, stano-
wią jedną ze słabiej poznanych
i opracowanych kart w historii
tutejszego regionu Białostocz-
zny.

We wstępie czytamy:
*Mija dokładnie 100 lat od mo-
mentu, kiedy żołnierze polscy z
różnych formacji, w tym z Le-
gionów, Dywizji Ochockich
oraz Dywizji Górskiej od lipca
do września 1920 r. dzielnie wal-
czyli o wolność Sokólszczyzny.
W sposób szczególny toczyli oni za-
cięte boje we wrześniu 1920 r. na
obszarze rozciągniętym pomię-
dzy Sokółką – Sidrą – Dąbrową
– Nowym Dworem – Kuźnicą –
Klimówką – Odelskiem. Głównie
odznaczyły się tu zmagania 21
Dywizji Podhalańskiej prowa-
dzone między innymi na terenie
ówczesnych wspólnot parafial-
nych: Sokółka, Kundzin, Sokola-
zny.*

ny, Majewo, Sidra, Różanystok,
Nowy Dwór, Zalesie, a przede
wszystkim w okupione bolesną
kuźnickiej, klimowieckiej i odel-
skiej. Tutejsze zwycięskie walki
niepodległościowe Podhalańczy-
ków zostały okupione bolesną
ofiara w postaci wielu zabitych
oraz setkami rannych strzelców.
Niemniej jednak, ostatecznie po-
zwoliły one na stanowcze – wy-
raźne przyspieszenie ofensywy
Armii Polskiej mającej na celu
definitywne pokonanie bolsze-
wików i jak najszybsze wyparcie
ich z granic państwa polskiego
już jesienią 1920 r.

**Starosta Sokólski Piotr
Rečko:** Cieszymy się bardzo, że
dzięki pracy badawczej i wie-
dzy autora Leszka Jasielczuka,
mamy szansę przywrócić zbior-
owej świadomości niezwykle
wydarzenia historyczne, które
miały miejsce na naszej ziemi
przed stu laty, a których waga i
zasięg wykraczają daleko poza
granice naszej małej ojczyzny.
Pamiętajmy o zasługach tam-
tych ludzi dla wyzwolenia naszej
ziemi, ale przede wszystkim dla
niepodległości naszej ojczyzny,
pamiętajmy o ich grobach w So-
kółce, Klimówce, Kuźnicy, No-
wym Dworze i Sidrze.

Pozycja trafi do biblio-
tek w naszym powiecie, można
było ją również zdobyć w kon-
kursie organizowanym przez
Referat Promocji. Opr. AT

Przyjaciół poznaje się... PRZY INWESTYCJACH

O braku współpracy między Urzędem Miejskim w Sokółce a Powiatem było już w 226. numerze INFO. Chciałoby się powiedzieć: koniec i bomba, kto nie czytał ten trąba, ale pobawmy się w serial na Netflixie (w sumie nawet logo gazety ma kolory podobne...).

W poprzednim odcinku...

Jakiś czas temu zwróciłem uwagę, że współpraca w poprzedniej kadencji układała bardzo dobrze, mało tego, pozwalała oszczędzić. Przypominam - Gmina bez współpracy z Powiatem za 1km przebudowanej drogi płaciła kolosalną kwotę: 3 032 691, 70 zł (wraz z Powiatem udział Gminy w 1km drogi wynosił 153 239, 90 zł). Nie trzeba umieć liczyć nawet na palcach by dojść do wniosku, że niechęć do współpracy pani Burmistrz wydaje się „nieco” irracjonalna, tym bardziej, że przez to tracą mieszkańcy.

Jeśli chcecie poznać więcej szczegółów, odsyłam do poprzedniego numeru, a teraz... zapnijcie pasy, jedziemy w okolicę Nomik.

Tak? Nie?

Deklaracje pani Burmistrz, że nie dołoży do dróg powiatowych słyszeliśmy już wiele razy.

Dosyć okrutne posunięcie zważywszy na stan tras z Klimówki do Nomik oraz odcinek w Gliniszczach Wielkich. Nie będę opisywać sytuacji, w której radny Daniel Supronik złożył wniosek, by przeznaczyć na ten cel 900 tys. Radni miejscy poparli go... ale jakiś czas później wykonali obrót o 180 stopni wraz z saltem w tył i zdecydowali się nie pomagać. Niestety, słuszną inicjatywa poszła do kosza...

No cóż, nerwowe ruchy wskazane są tylko na dyskotece, i to też nie na każdej... Pozostawmy to do oceny czytelników.

Póki co, wydawało się, że w tej sprawie absolutnie nic się nie zmieni i problem z drogami dalej by istniał.

Aż nadeszła XXX Sesja Rady Powiatu Sokólskiego, na której mogliśmy usłyszeć pozytywną wiadomość.

Z perspektywy rozwoju gmin Sidra, Kuźnica i Sokółka ten ciąg komunikacyjny jest bardzo istotny. W związku z tym, że gmina nie dofinansowała tej inwestycji – a były to nieznaczące kwoty – przy odcinku od Klimówki do Nomik po przetargu zaledwie 150 tys., a w przypadku drogi od Gliniszcz Małego do granicy z Gm. Sidra i do Gliniszcz Wlk. było to w granicach 650 tys. - Starosta Sokólski Piotr Rečko w czasie piątkowej sesji poinformował

o pozytywnym rozpatrzeniu prośby o dofinansowanie z jaką się zwrócił do Zarządu Województwa.

Ze względu na potrzeby mieszkańców nie mogliśmy pozwolić na to, by tak, jak w wypadku ul. Targowej nasze dofinansowanie zostało zwrócone do budżetu państwa. (...) Udało mi się przekonać panią Marszałek Wiesławę Burnos, jak i również Radnego Pawła Wnukowskiego i Marszałka Artura Kosickiego. Pierwsze dofinansowanie już w grudniu - 200 tys. (takie Mikołajki to lubimy). W nowym roku dotrze do nas 600 tys. ...

Oczywiście, znajdują się tacy, którzy zaczęli krzyczeć, że gmina nie miała na to pieniędzy, ale przypominamy: o zwrocie ponad 2 mln z wiaduktu... oraz pieniądzech od rządu Premiera Marowieckiego w kwocie ponad 4 mln zł, które NIE BYŁY planowane w budżecie Gminy. To wszystko, bagatelka... 7 mln zł. Ha! Szczęśliwa siódemka! Szkoda, że nie dla mieszkańców...

Epilog?

Dobra, dobra. Dobra to wiadomość, ale mimo to w ustach pozostaje gorycz, dlaczego?

Jest jak jest. Epidemia trwa w najlepsze, ale chyba dystans społeczny nie dotyczy współpracy i działania na rzecz miesz-

kańców... A z tego co obserwujemy, pani Burmistrz baaardzo się zdystansowała, jeśli idzie o potrzeby obywateli.

Staroście udało się nawiązać owocną współpracę z Zarządem Województwa, gdy tymczasem pani Kulikowska nie jest w stanie nawiązać współpracy z najbliższym sąsiadem.

XYZ

It's a God-awful small affair, to the girl with the mousy hair

Siedziałem sobie na ławce pod jabłonką. Oprócz osłony przed wiatrem, jaką dawało mi drzewo, korzystałem z innego daru, jakim był swojski kompot. To znaczy, uszlachetniony kompot. To znaczy, starszy brat kompotu.

Ech, po prostu piłem z dziadkiem Kotleta cydr.

Nic nie zakłócało nam popołudnia, gdy nagle... Coś eksplodowało. Potem były krzyki i odgłosy wystrzałów.

Coś lupnęło, coś gwizdnęło.

Wszystko odbywało się chyba za drugim, czy trzecim płotem w rządku domów.

- Hmm. Dobrze, że tym razem nie u nas – powiedziałem spokojnie sącząc cydr przez słomkę.

- Ostrzegaliśmy, barana – westchnął Dziadek Kotleta.

- Chwila... To wiesz, co się dzieje?

- A no, wiem. Sąsiad se biznes otworzył na boku. Zaczął sobie wróżyć z gwiazd. Ech, żeby to jeszcze była prawdziwa sztuka...

Podwórko zostało rozświetlone miniaturową eksplozją atomową.

- Moment, dziadek. To mocne słowa jak na kogoś, kto po pijaku chciał zapoznać swoją starą kobyłkę z jednorożcem. Sam korzystasz z alchemii, magii i innych tego typu rzeczy.

- No, korzystam. Ale korzystam z rzeczy prawdziwych i działających. Jedynie, jaki wpływ kosmos ma na twoje życie to tylko wtedy, gdy w głębie przychrzani kometa.

Trochę to przypomina zachowanie awanturującej się sąsiadki, która na prośbę o pożyczanie szklanki cukru reaguje zamknięciem nam drzwiami przed nosem.

Szkoda tylko, że to nie o szklankę cukru się rozchodzi...

prawdziwe prawdziwka

- No dobra, to kto jest niezadowolony z wróżb? - spytałem i po chwili szczeka mi opadła, bo spojrzałem w górę. Na niebie wisiało parę statków kosmicznych.

- No, Marsjanie się wkurzyli – odparł dziadek – I sądząc po uzbrojeniu, to... oj, mocno...

- Czy tam lata wiedźma Muffe?! – krzyknąłem, rozpoznając przyjaciółkę i jej miotłę. Oraz kule ognia, które zsyłała prosto na podwórko niecnego sąsiada.

- A no, jest... Się wkurzyła na niego, bo jako profesjonalistka w swym zawodzie nie może na taką samowolę pozwolić. Normalna sprawa. Jako mistrz alchemiczny muszę to uszanować.

- Faktycznie, cydr mistrzowski – mruknąłem – No dobra, ale dlaczego ufoludy się tak zdenerwowały?

- No bo sąsiad w tych swoich wróżbach mówił: „Zły wpływ Marsa”, „Zły wpływ Marsa”... Toż to rasizm w biały dzień!

Dzień się zrobił bardzo biały, bo eksplodowała kolejna miniaturowa atomówka.

- To dobrze, że nie wiedzą jak ich przedstawia Hollywood...

- Spokojnie. Kabłórkę mają ode mnie. A że płacą w złocie... I ja syty i Ziemia cała...

Kamyk

„Szkoła pamięta” 2020

Ponownie uczniowie Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Sokółce włączyli się w akcję Ministerstwa Edukacji Narodowej, „Szkoła pamięta”, która ma na celu zwrócenie uwagi młodych ludzi na potrzebę pielęgnowania pamięci o bohaterach naszej wolności, szczególnie tych, którzy są związani z historią danego miejsca, regionu, społeczności. Młodzież z klasy 1 szkoły branżowej przygotowała gazetkę na temat „Regiobohaterowie Województwa Podlaskiego”, wykorzystując zasoby Internetu. Gazetka cieszy się dużym zainteresowaniem uczniów klas młodszych, szczególnie klasy 4-8 spl i 1-3 spl. Dzięki niej uczniowie po-

znali sylwetki bohaterów oraz ich działalność. W ten sposób

wspominaliśmy tych, którzy zapisali się w historii i tej ogólnonarodowej i lokalnej. Pamięć o nich jest wyrazem szacunku dla ich życia i dokonań. SOSW